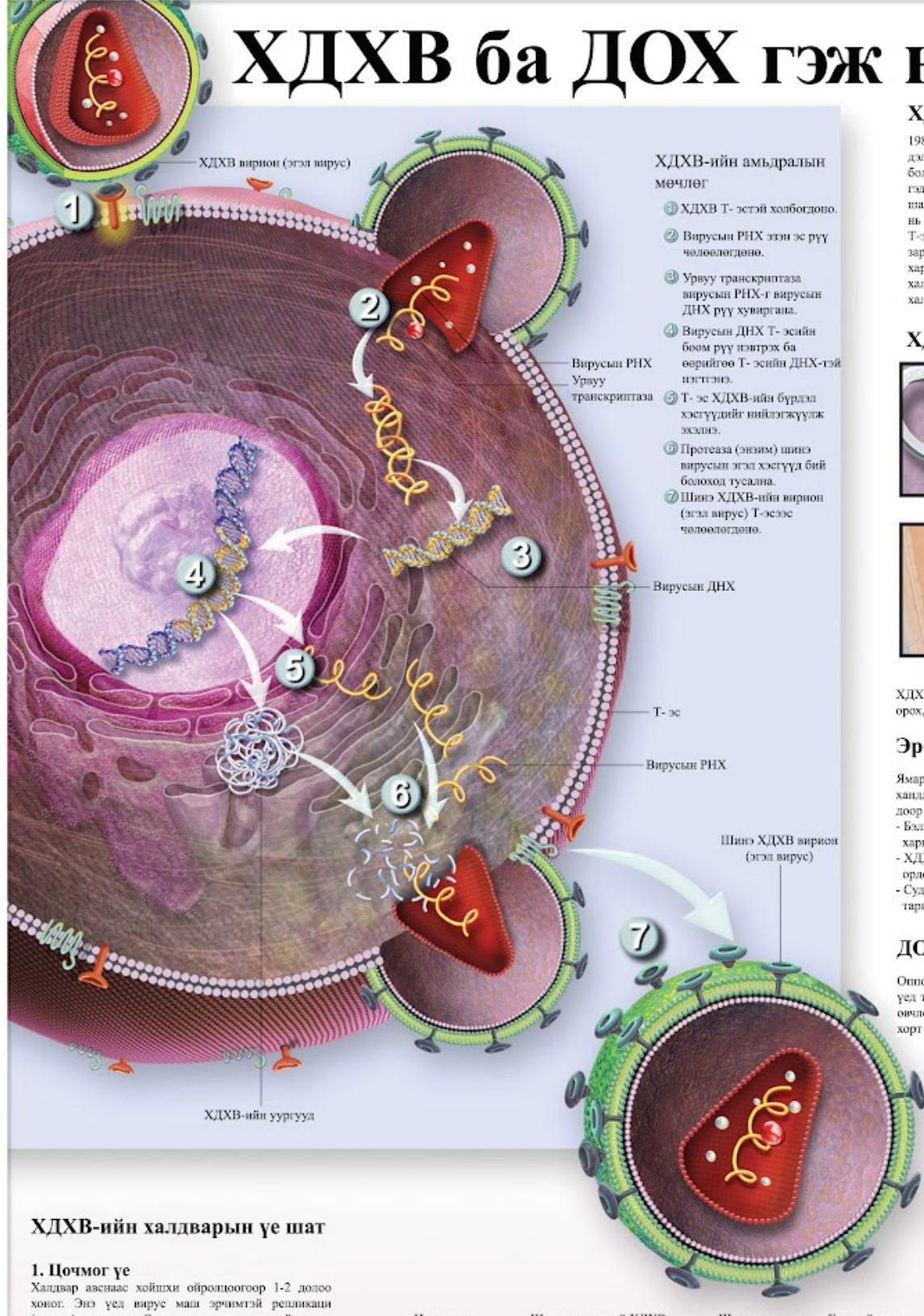

ХДХВ ба ДОХ гэж юу вэ?

ХДХВ ба ДОХ гэж юу?

1981 онд анх бүртгэгдсэнээс хойш ХДХВ дэлхий нийтийг хамарсан голлох халдвар болж байна. ДОХ (дархлааны өвч) гэдэг нь хүний дархлааг хомсдолын вирус шалтгаалсан арга, амьнд аюултай өвч нь дархлаа тогтолцооны зарим эсвэл Т-эсийг гэмтгэх эсвэл устгаснаар хэрэгж зарим төрлийн хорт хавдарт үзүүлэх хариу урвал сулардаг. ХДХВ гэдэг нь халдварыг хэлэх ба ДОХ гэдгээр халдварын хожуу үе шатыг илэрхийлдэг.

ХДХВ хэрхэн халдварлаж байна?

Бэлгийн зам
ХДХВ тархах хамгийн гол зам нь халдварлаг бэлгийн харилцаанд ороход байдаг. Халдварлаг шингэн эсвэл үрэг нь ХДХВ халдварыг хүргэнэ.

Бохир зүү, тусгаарлагч
Вирус хэрэгжүүлэхэд хамгийн бага хэмжээний вирус хэдэн овор амьд байж ч халдвартай болно. Хэрэглэсэн зүү, тусгаарлагч, дамжих өвчлөлтийн тарилган зүүнүүдийг хэрэглэх үед хүнээс нөгөөд хүнд халдварлаж болно.

ХДХВ шавьжны хазалт, өдөр тутмын харгалзах, гэрийн тэжээмэл амьтад, шүлс, нууцны шингэнээр халдварлаж болно.

Эрсдэлт хүчин зүйлс

- Ямарч насны, арьсны өнгөтэй, хүйс эсвэл халдлагатай хүн ХДХВ-ээр халдварлагдахад доор дурьдсан тохиолдолд эрсдэл өндөр болно:
 - Бэлгийн олон хамтрагчтай хамгаалалтгүй харилцаанд оролдог
 - ХДХВ эерэг хүнтэй хамгаалалтгүй бэлгийн харилцаанд оролдог
 - Судсаар мансууруулах бодис хэрэглэх үед тарилгуур дундаа хэрэглэдэг

ДОХ хамааралт өвчлөл

Оппортунист халдварууд нь зөвхөн дархлаа үед тохиолддог. Эцгээр халдварууд нь ДОХ өвчлөлийн шалтгаан болдог. Доор ДОХ-той хорт хавдваруудыг зарим шинж тэмдгийн

Мэдрэлийн тогтолцоо

- **Токсоплазмоз** - халуурах, хэвлийн өвдөх, хараа хэсэгчилж алдагдах, биеийн нэг талын савуураар ухаан бүдгэрэх
- **Криптококкоз** - ухаан бүдгэрэх, халуурах, толгой өвдөх, татгалзах
- **Ходжкисны бус лимфома** - суга, цавиар нэг буюу олон ондолтгүй хандарууд бий болж халуурах, хөлрөх
- **Бүслүүр яр** - цээж, хэвлий, мөчдөр дотроо шингэн агуй цэврүүт өвдөлттэй тууралт

Амьсгалын тогтолцоо

- **Pneumocystis carinii pneumonia (PCP)** - ядрах, халуурах, суурхай ханиалгах, арьс улаарх
- **Сүрьеэ** - байнга ханиалгах, цэвжээр өвдөх, амьсгаадах, турах, цустай ханиах, халуурах

ХДХВ-ийн халдварын үе шат

- 1. Цочмог үе**
Халдвар авснаас хойшхи ойролцоогоор 1-2 долоо хоног. Энэ үед вирус маш эрчимтэй репликаци (үржил) явуулдаг. Өвчтөн шинж тэмдэггүй юмуу эсвэл томуу төст шинж илэрч болно.
- 2. Шинж тэмдэггүй ХДХВ**
Энэ үед арга өвчлөлийн шинж тэмдэг илрэхгүй. Өвчний явцад хянахын тулд Т-эсийн тоог шигшгаж болно. Өвчтөний өөрийн эсэргүүцэлт чанар болон эмийн эмчилгээний үр дүнд энэ үе шат 10-12 жил түүнээс урт үргэлжилж болно.
- 3. Шинж тэмдэг бүхий ХДХВ**
Энэ үе эрт болон хожуу гэсэн 2 шаттай. Т-эсийн тоо 1 мл цусанд 200 эс буюу түүнээс доош болж буурвал хожуу шат гэнэ. ХДХВ-ийн энэ үе шат сөрөнхийдөө хэвийн үед дархлаа тогтолцоогоор хянагддаг байсан оппортунист халдварууд болон хорт халдварууд үүсч болно.

